

ŽELJA

*Comme s'il y avait un gène
du destin malheureux.*

Yasmina Reza, *L'aube le soir ou la nuit*

Sve je bilo tu...

Čitav, ne samo jedan (ako je to uopšte ikad bio) – život na dlanu. Zalutalog gosta.

Sa prozora kafea vidi se bočni, jugoistočni zid Vaznesenske crkve.

Uočljiv je onaj najuži deo Porte iza apside...

Poštovanjem blokovske regulacije, kao kod još ponekog hrama gradskog jezgra – Sabornog, Svetog Marka... oltarski prostor orijentisan je ka severoistoku. Iznad, Ulicom kraljice Natalije, tutnje zglobni autobusi i sve luksuznija vozila u tri jednosmerne trake, ostavljajući *Spomen* Spasiteljevog prelaska na Nebo – desno dole.

Sabraćaj je, jasno, bio neuporedivo manje učestalosti i obima u vreme dok su ga sa ostalom, tada malobrojnomo decom u ophodu za Vrbicu napredni građani gađali kamenicama, tj. granitnom kockom vađenom direktno sa kolovoza, što je uvideo tek kao mator, tokom asfaltiranja. U skladu sa borbenom svrhom, ulica je nosila prikladan naziv „Narodnog fronta“.

Human rights watch ili koje druge organizacije za zaštitu ljudsko-dečje-manjinskih prava ne beše na vidiku, a litija pretežno belo obučene dečice u rano subotnje popodne baš je pogodovala besu nosilaca udruženog rada, koji se po već obavljenoj jednoj dužnosti rado prepuštahu ovoj drugoj, nezvaničnoj, ali ne manje bitnoj, te su se znatno rasterećeni vraćali trepezarijskim astalima od iverice, presvučenim ultrapasom u drečavim bojama, preko kojih se gde-gde zadržao običaj prostiranja, umesto stolnjaka – plastične mušeme. *Sve zajedno*, elementi-preteče modernog, industrijom inspirisanog dizajna, čija je pežorativna konotacija u međuvremenu ishlapela, baš kao i bes njihovih vlasnika koji sad svoje unuke verovatno vode na dečji praznik – u tu istu ili koju drugu crkvu... zaboravljajući, a da li i odričući se sasvim svoje hrabre revolucionarne prošlosti, teško je danas pouzdano utvrditi.

Pa dobro, sve je to prašnja prošlost, čemu stalno vraćanje...?

Zašto li *taj neko*, s a d a sred bezbednog utočišta neutralno kultivisanog ambijenta utapa nevoljno opuške nepotrebnih sećanja u kafi sa dodatkom sirupa od badema...? Ublažena i aromatizovana gorčina, avaj, poput inog – nemoćna da modifikuje isteklih četrdeset godina „promene“ od bravurozno-inspirativne '68, kako je već odomaćeno nazi-

vati to tapkanje u mestu, pred dilemom zatrti konačno ili ostaviti za kasnije... poslednje tragove duhovnosti vremena spremnih na sve žrtve. Pod uslovom da i dalje budu tuđe.

Prikovan je međutim, pogledom jednako za istu onu Portu u kojoj konačno iskoračivši iz Crkve, baka, mlađa nego on sada, dok mama i tetka, obe devojčice u dobi približnoj njegovim originalnim mini-pogromskim sećanjima – naročito neshvatljivim u kontekstu preobilnog garnirunga *bratsko-jedinstvenih* bulažnjenja kojim je tokom dana u školi bio zasipan...

...Četrdesetih godina prošlog veka nežniji deo njegove prethodnice izašavši na svetlost dana iz prigušenog fona utešne unutrašnjosti posvećene četrdesetom danu od Vaskrsa, Spasovdanu – zatiče pakleni dekor ljudskih tela razbacanih po granama drveća, odbačenih snagom eksplozije, *Ortodoksija i tanatos*, odista uživo... Baka, tada mlada majka, uprkos sirenama nije dala da se izađe napolje, za odlazak *Bogu na ispovest* – Crkva je idealno mesto, a za slučaj da još nije vreme, pre nego što će odjeknuti udar držeći svoje dve *buba-marice* čvrsto za ručice šapuće *Bogorodice Djevo raduj sja blagodatnaja Marije Gospod s Toboju...* isto ono koje će pola veka kasnije unuk polusvesno ispisivati kao konturu oko nerazgovetne linije oblaka svog diplomskog rada... *blagoslovena Ti v ženah i blagosloven plod čreva Tvojego*, ispostavlja se – ne znajući mnogo o okupacijskoj *epizodi* sve dok i sâm nije prošao kroz *bombardovanje*, neminovnu konstantu podneblja – prošlost slično zamagljena bar koliko i budućnost u kojoj će još ko zna koliko hiljada puta sâm u mislima morati da posegne za *jako Spasa rodila jesi duš naših* u pokušaju da preživi, kao nebrojeni pre njega, a za posle – videće se... Ako je u tome smisao, a namera da se ovaj dosegne – nesumnjivo. Toj želji, nikad kraja.

Pritiska ga toliko toga, uzalud je tog prepodneva ostavljen nakratko na miru... da se sabere; slučajno ovo biva uz zvuke *Girl from Ipanema* koji lelujaju kroz žagor u međuvremenu popunjenog mesta poluposlovnog poluprivatnog okupljanja.

Melodija-tupfer pokušava da apsorbuje što se ublažiti ne može, kakav sunđer za otklanjanje turobnih misli na javnom mestu. Svakako efikasan samo da nije suncem prelivene kristalne jasnoće njegove nesposobnosti da živi u sadašnjosti među tim gotovo savršenim karoserijama šoferšajbni krovova i zadnjih stakala izvučenih iz jednog poteza što u *zele-nim talasima* promiču, simbolišući protok vremena između njega i *Vaznesenja* u daljini, dok na njega izbliza provaljuje jeziv karantin mešavine posrednih i *direktnih* sećanja koje uglavnom uspeva da potisne. Osim, eto, sada...

Na sve nepojmljivosti njegovog života, kao da ih je zanemarljiv broj, on ima tu osobinu da ga rečenice pogađaju. Kao meci. Bezmalobilo čije rečenice. A tek onih koje smatra *bliskima*... Tog trenutka, prvi put gotovo sporeći se sa Jasminom Rezom, njenim pomalo nadmenim citatom Axel-a Kahn-a, *Comme s'il y avait un gène du destin malhereux. Il n'y a pas de gène du destin malhereux.*

Kao da postoji gen nesrećne sudbine. Ne postoji gen nesrećne sudbine, ponavlja u sebi njene proizvoljne, a tako precizne reči. Koje tako peku. Kao da ne pristižu iz dvostruke daljine. Iz druge ruke, takoreći.

Simpatično, Jasmina, ali probaj to ovde, zavapio bi, ali kome? *Ona* dabome ne čuje, pa nastavlja, *La phrase est belle et pourrait se raccourcir. Il n'y pas de gène du destin. Ni malheureux, ni hereux.*

Uporna je u prisvojenoj budalaštini, *rečenica je lepa i mogla bi se skratiti. Ne postoji gen sudbine. Ni nesrećan, ni srećan.*

O, srećnih li ljudi! Njihove predstave o genima, sudbini, sreći... Nesreći! – Sada bi već i vikao. Ali nema s kim.

O, ustani, Pekiću, jer *on* je taj s kojim najčešće *razgovara* na tu temu, demode u ova *perfektna* vremena... Drugi su mahom prezauzeti, *Borislav* uvek odvoji vremena. Ne malo, već koliko treba.

Ustani, dragi,
prekini večni počinak,

dabome da to nije u hromozomima žrtava nad kojima se obistine *Godine koje su pojeli skakavci*, već u *jedinstvenom zapisu* umešnih sprovodilaca. Postoji dakle gen određen za *ubogaljenje drugog*, no naukom još uvek neotkrivenom kodu Kainovog znaka slabo se šta može: svejedno s koje strane došao, impuls-tlačitelj nastavlja dalje... Usput bezbrižno kamentuje decu, ako je pritešnjen pristaje i na te blaže forme mučenja, raduje se unapred zaklanima razmrskanim zdrobljenim, one koji mu se ispreče pretvara u tela zadenuta po krošnjama, prizor međuraspoznavanja u masi namenjen superiorno ravnodušnom smehu bez osvrta.

Mnogo mu vredi ovo *sozercanje*, sada kad više nema načina da zauzda *lavinu asocijacija*; pamet je užasan agregat kad se otme kontroli, jalova uteha činjenice da se esesovski izdanci školuju sa potomcima najtvrdokornijih komunista po najprestižnijim školama sveta. Hibrid odatle proizašao, poučen iskustvima predačkih *napora* zna ono ključno – kako da za sobom ne ostavi nikakve dokaze, niti pak preživele žrtve svesne onog što im se dogodilo... *La gauche du caviar* savremen francuski izraz, *kavijar-levica* – delimični rezervat onih koji primerno uspešno vladaju plasmanom profita od zalaganja za druge.

Nemci imaju sličan *para-termin* – *toskanska levica*. Zbog vila širom Toskane, izuzetno popularnih, čak obaveznog poseda među sposobnim nastavljačima borbe za socijalnu jednakost ugroženih.

Ustaje polako...

Red je da krene dok još može da hoda, uglađena spoljašnjost natprosečna visina otmeni maniri od male su pomoći baš kao i to što se od njega ne oseća alkohol. Kad se zatetura do maločas zainteresovani pogledi dočekuju ga dobro poznatim izrazom lica *još jedan pijanac*...

Prilazi šanku da plati.

Devojka je preterano ljubazna znači da je već dovoljno bled i odaje utisak nekog zbog koga će nastati dodatna gnjavaža poziva hitne pomoći i ko zna još čega sve ne; da je umiri i pre nego što nemarno osmotri račun, uz traženo ostavlja astronomski bakšiš.

*U redu je, upravo odlazi, ali tada se osvrne
prozor je i dalje tamo
proziran ram uspomena preteških za nošenje
zastaje sred neprolazne slike troje njegovih
svejedno što je konstrukcija apsurd što tada nije ni postojao*

toliko su sitnije od njega, staju na dlan, a ne može da ih zaštiti
poistovećen sa milionima onih koji su lično prisustvovali ili tog časa trpe takav ili još
gori užas bez moći da učine išta za svoje sem da presvisnu od muke.